

Focus op werkbaar werk

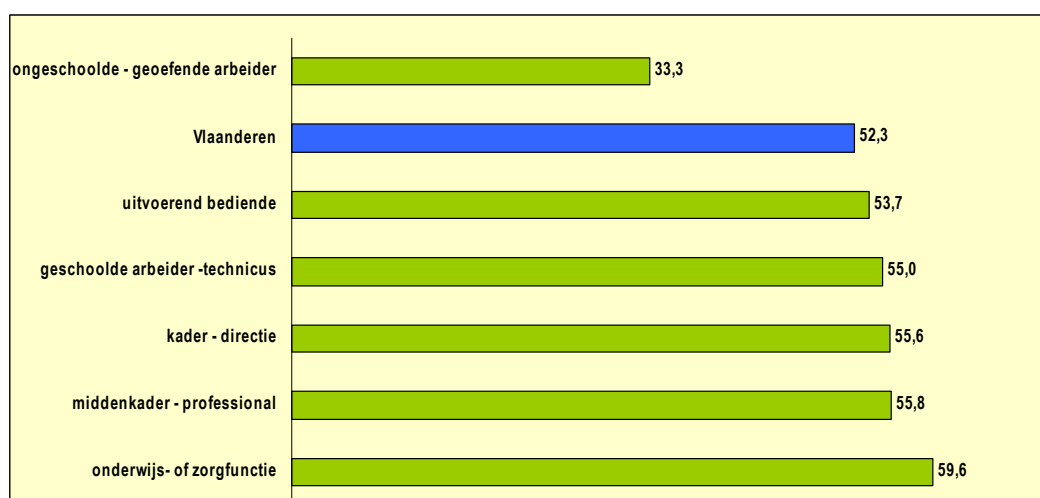
Juli 2005

Een werkbaar beroep?

Kort geschoolde arbeid(st)ers geconfronteerd met ernstig werkbaarheidsdeficit

'Werkbaar werk' betekent dat men, zowel vanuit het oogpunt van werkstress, motivatie, leermogelijkheden als de werk-privé-balans, een kwaliteitsvolle job heeft. Iets meer dan de helft (52,3%) van de werknemers in Vlaanderen heeft een werkbare job. Dat blijkt uit de nulmeting 2004 van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor. De werkbaarheidsgraad verschilt van beroepsgroep tot beroepsgroep. In de monitor werd de werkbaarheid van 6 zes beroepstypes onder de loep genomen: ongeschoolde en geoefende arbeiders, geschoolde arbeiders en technici, uitvoerend bedienden, werknemers met een zorg- of onderwijsfunctie, middenkaders en professionals, kader- en directieleden.

Grafiek 1 Werkbaarheidsgraad bij zes beroepsgroepen op de Vlaamse arbeidsmarkt 2004 (in % van werknemers)

Bron: Nulmeting Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2004, SERV-STV-Innovatie & Arbeid

Bij werknemers met een onderwijs- of zorgfunctie vinden we het grootste aandeel met een kwaliteitsvolle job (59,6%). Bij geschoolde arbeiders/technici, kaders/directie en middenkaders/professionals ligt de werkbaarheidsgraad (55 à 56%) ongeveer even hoog. De werkbaarheidsgraad voor de uitvoerend bedienden (53,7%) is iets lager, maar ligt nog net boven het Vlaamse gemiddelde. Opvallend is de zeer lage werkbaarheidsgraad (33,3%) voor de ongeschoolde en geoefende arbeiders.

Tabel 2 Werkbaarheidsindicatoren zes beroepsgroepen, Vlaamse arbeidsmarkt 2004 (% van werknemers)

	werkstress	motivatieproblemen	onvoldoende leermogelijkheden	problemen werk-privé combinatie
<i>Vlaamse referentie</i>	28,9	18,7	22,6	11,8
ongeschoolde - geofende arbeider	30,8	30,4	52,3	9,5
geschoolde arbeider - technicus	23,5	20,8	26,4	8,3
uitvoerend bediende	26,7	20,3	24,0	9,5
onderwijs- of zorgfunctie	31,3	9,8	9,7	13,0
middenkader - professional	33,6	14,0	5,6	17,6
kader - directie	34,2	8,6	2,5	24,3

Bron: Nulmeting Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2004, SERV-STV-Innovatie & Arbeid

Aan de hand van tabel 1 kunnen we de verschillende werkbaarheidsgraad voor de beroepsgroepen beter duiden. De hogere werkbaarheidsgraad voor werknemers met een onderwijs- of zorgfunctie (59,6%) wordt verklaard door het groter aandeel dat motiverend en competentiebevorderend werk heeft. Dit neemt evenwel niet weg dat ook een grote groep van deze werknemers (31,3%) met werkstress geconfronteerd wordt.

De lage werkbaarheidsgraad voor ongeschoolde en geofende arbeiders (33,3%) kan vooral toegeschreven worden aan het gebrek aan leermogelijkheden en motivatieprikkelers in vele jobs. Veelal gaat het om werk dat weinig afwisseling en zelfstandigheid biedt. Hierdoor ontbreken de nodige stimulansen om mensen gemotiveerd aan het werk te houden.

Bij middenkaders/professionals en bij kaders/directie is het werkbaarheidsdeficit vooral een kwestie van werkstress en problemen om het werk en het privéleven met elkaar in evenwicht te houden. Dat komt omdat een zeer groot deel van deze beroepsgroep onder hoge werkdruk moet presteren.

De werkbaarheidsgraad voor geschoolde arbeiders en technici (55%) is ongeveer dezelfde als deze voor middenkaders/professionals maar het profiel ligt dicht bij dat van uitvoerend bedienden. Voor beide beroepsgroepen geldt dat ongeveer 1 op 5 motivatieproblemen heeft en 1 op 4 onvoldoende leermogelijkheden. Het aandeel dat met werkstress kampt en problemen heeft om werk en privé te combineren ligt iets lager dan gemiddeld.

Samenvattend kunnen we stellen dat de werkbaarheidsproblematiek verschilt van beroepsgroep tot beroepsgroep en dat het vooral de ongeschoolde/geofende arbeiders zijn die met een zwaar werkbaarheidsdeficit geconfronteerd worden.

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor is een initiatief van de Vlaamse sociale partners en werd ontwikkeld door STV-Innovatie & Arbeid met de financiële steun van VIONA en het Europees Sociaal Fonds.